

Perspectieven

Indiener: Het bestuur (besloten op: 02-04-2025)

Titel: Internationale conjunctuur

Voorsteltekst

Op internationaal niveau bevinden we ons in een fase van de systeemcrisis van het kapitalisme die wordt gekenmerkt door globale instabiliteit en stagnatie in de centrale economieën, toenemende politieke en militaire spanningen over de hele wereld en pogingen tot strategische herconfiguratie en herschikking in zowel het mondiale Noorden als het Zuiden.

Economische crisis

De verstrekende gevolgen van de financiële crisis van 2008 - explosie van de staats- en overheidsschuld, erosie van de mechanismen van internationale financialisering, massale overdracht van inkomsten van arbeid naar kapitaal met de daaruit voortvloeiende verarming van de arbeidersklasse wereldwijd - werden nog verergerd door de valse uitweg uit de coronacrisis. De reactie van de regeringen van het Noorden was, in Keynesiaanse termen, het uitbreiden van de geldvoorraad en het exorbitant verhogen van de overheidsuitgaven door middel van enorme uitgavenplannen - Renew Europe, de New Green Deal en nu ReArm Europe - ondersteund door plannen van groeiende schulden. Ondanks de enorme middelen en opofferingen van de arbeidersklasse werd een recessie ternauwernood vermeden (zoals in het geval van Duitsland). De onmogelijkheid om de rente te verhogen in een fase van algemene economische krimp was een bijkomende factor in de stijging van de wereldwijde inflatie, samen met de versnelde stijging van de energiekosten en de verkrapping van de wereldwijde toeleveringsketens, zowel voor industrieproducten als voor kritieke grondstoffen - zeldzame aardmetalen, energiebronnen - en landbouwproducten.

Het belangrijkste effect voor de arbeidersklasse is het chronisch worden van de

daling van de koopkracht van arbeid, in het bijzonder van jongeren. Vandaag de dag is het al vanzelfsprekend dat “de nieuwe generaties niet in staat zullen zijn om het welvaartsniveau te bereiken dat hun ouders en grootouders wel hebben bereikt”. De kwetsbaarheid van de arbeidsmarkt, die steeds meer doordrongen is van onzekerheid - in een context van wijdverspreide flexcontracten en schijnzelfstandigheid - heeft een sterke impact op het niveau en de duurzaamheid van de lonen. Aan de andere kant zorgt de opmars van kunstmatige intelligentietechnologieën en automatisering in industriële banen en diensten voor nog meer onzekerheid vanwege hun mogelijke systemische effecten op de arbeid. Tot slot heeft de erosie van het besteedbaar inkomen als gevolg van de effecten van de investeringen van mondiale fondsen in de vastgoed- en toerismesector vooral gevolgen voor de stedelijke omgeving, waardoor het proces van verdrijving van grote massa's van de beroepsbevolking wordt geconsolideerd en onze steden veranderen in themaparken voor de bourgeoisie en expats, met steeds meer lagen van de onzekere bevolking die werken om in hun behoeften te voorzien en zich geen huisvesting kan veroorloven.

Politieke crisis

In deze context dient het buitengewone momentum van extreemrechts en reactionaire en identitaire bewegingen over de hele wereld als een steeds stevigere basis voor de gewelddadige en autoritaire uitweg uit de crisis van het kapitalisme wereldwijd. De terugkeer van Donald Trump aan de macht in de Verenigde Staten is slechts een nieuwe golf van een getij dat wordt gevoed door het bereiken van steeds grotere hoogten van institutionele macht door reactionaire, identitaire en patriarchale politieke partijen en bewegingen in alle regio's van de wereld. Dit proces, dat de afgelopen twee decennia is gegroeid, wordt gevoed door twee complementaire dynamieken: aan de ene kant de grootschalige verspreiding en lokale verankering van reactionaire politieke bewegingen, zoals in het geval van de fundamentalistische christelijke bewegingen in Brazilië en in heel Latijns-Amerika, het interklasse en massale karakter van de MAGA-beweging van Donald Trump of de consolidatie en radicalisering van het fundamentalistische Hindutva-project in het India van Narendra Modi. Deze dynamiek voedt op haar beurt de politieke macht van partijen die institutionele machtsposities willen innemen op verschillende niveaus van de staat. Aan de andere kant zijn we op internationaal niveau getuige van een steeds effectievere politieke en organisatorische coördinatie van deze bewegingen. Het hoogtepunt van de hegemoniale opkomst van de nieuwe reactionaire golf manifesteerde zich op iconische wijze met de slaafse aanwezigheid van de technologiebaronnen uit Silicon Valley bij de presidentiële inauguratie van Donald Trump: de nieuwe technofeodale oligarchie, ten dienste van het project van een decadent imperium om de wereld te domineren.

Op het geopolitieke front wakkert de groeiende economische instabiliteit de escalerende wereldwijde spanningen aan, die door verschillende factoren toenemen:

- De escalatie van regionale en proxyconflicten - oorlog in Oekraïne, genocide in Palestina en wijdverspreide conflicten in het Midden-Oosten.

- De groeiende confrontatie tussen de grootmachten als gevolg van de toegenomen agressiviteit van de VS en vazalstaten in West-Europa en Azië - Japan, Zuid-Korea - en Oceanië - Australië, Nieuw-Zeeland - tegenover China. De hypothese van de Nieuwe Koude Oorlog stelt niet langer de vraag of het wel of niet zal gebeuren, maar binnen hoeveel decennia of jaren de directe confrontatie tussen grootmachten een hete fase zal bereiken. Het onmiddellijke resultaat is een toenemende militarisering - met de NAVO als de beheerder van de nieuwe logica van strategische onderwerping van West-Europese vazalstaten aan de geostrategische belangen van de VS - en autoritarisme als antwoord op intern verzet tegen het wereldwijde project van imperiale overheersing.

- De toenemende agressiviteit van de VS in de internationale arena sinds Donald Trump aan de macht is, zelfs tegenover zijn bondgenoten - zoals in het geval van Groenland, het Panamakanaal, of zijn handelspartners in de EU met de unilaterale verhoging van tarieven - versnelt de ineenstorting van het multilaterale instanties dat voortkomt uit Bretton Woods. De systemische beperking van de Verenigde Naties om de stabiliteit van het mondiale bestuur op politiek gebied te garanderen, komt bovenop de slijtage van de instellingen van de internationale economische en financiële orde - IMF, WB, WTO - die niet in staat zijn om een handels- en financieel systeem te stabiliseren dat het rendement van het mondiale kapitaal garandeert.

- De poging van de BRICS+-landen, Brazilië, Rusland, India, China, Zuid-Afrika - plus 13 andere partnerlanden, sinds de top in Kazan in 2024 -, om nieuwe allianties aan te gaan op het gebied van handel, investeringsbeleid (via de Nieuwe Ontwikkelingsbank) en economische transacties buiten het SWIFT-systeem om. De centrale rol van China in dit proces maakt het mogelijk om de BRICS+ te begrijpen als een project tegen de hegemonie van het westerse blok, hoewel de duurzame impact van dit mechanisme op het mondiale economische systeem in een context van toenemende economische, commerciële en militaire spanningen nog te bezien valt.

Ideologische crisis

Ideologisch gezien wordt de ideeënstrijd van de bourgeoisie tegen collectieve

emancipatieprojecten niet alleen gevoed door de opkomst van de wereldwijde reactionaire beweging. Hij wordt ook verdiept door de veralgemening van de gegeneraliseerde neoliberale, aspirationele en hyperindividualistische ideologie. De populaire klassen beginnen zich geen mogelijke vergezichten meer voor te stellen buiten een realiteit van overheersing en wrede uitbuiting, laat staan de mogelijkheid van klassenorganisatie en solidariteit als effectieve instrumenten voor emancipatie en sociale transformatie. Het aspirationele delirium, het geloof in meritocratie als methode voor individuele zelfverbetering en de uitbreiding van de cultuur van crypto-investeringen zijn slechts voorbeelden van wanhopige manieren om uit de groeiende cyclus van onzekerheid, verpaupering en eenzaamheid te komen. Deze ideologische besmetting versplintert de volksklassen nog verder, verdiept de scheidslijnen en verzwakt de solidariteitsmechanismen tussen sectoren van de arbeidersklasse. Dit alles vertaalt zich in de crisis van de organisatie en de verslechtering van het politieke bewustzijn van de arbeidersklasse - in het bijzonder van de jongeren. Het lijkt erop dat vandaag de dag de mogelijkheid van een collectief, democratisch, socialistisch en volksantwoord op de autoritaire aanval van het kapitaal verder weg is dan ooit.

De wereldwijde opkomst van identitair, racistisch, traditionalistisch en gewelddadig extreemrechts tegen alle dissidenten - vrouwen, LHTBI+-personen, migranten, socialisten - stelt socialistische emancipatoire projecten voor meerdere uitdagingen. Ideologisch, organisatorisch en in hoe we denken over de relatie van ons politieke project tot de samenleving als geheel. Het is duidelijk dat onze ideologische en klassenvijanden beter georganiseerd en gecoördineerd zijn en erin geslaagd zijn hun boodschap effectiever over te brengen. Wat is het socialistische antwoord op de dreiging van extreemrechts en fascisme in een onrustige wereld?

Ecologische crisis

In de afgelopen jaren heeft de toename van het aantal catastrofale weersomstandigheden de sociale en economische kosten van klimaatverandering verhoogd. Een ander effect van de opkomende reacties is de breuk in de fragiele consensus over maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan. Klimaatontkenning heeft zich opgewerkt tot het niveau van overheidsbeleid en dreigt onvoldoende vooruitgang op het gebied van wereldwijde overeenkomsten ongedaan te maken, zoals het Akkoord van Parijs, de doelstelling van koolstofneutrale economieën of de beperking van de uitstoot van broeikasgassen. De opeenvolgende COP's (Klimaatveranderingsconferenties van de Verenigde Naties) tonen de onmacht van de internationale gemeenschap om ambitieuze afspraken te maken over de transformatie van de mondiale economische structuur, de obstakels van de rijke landen om voldoende middelen te verschaffen voor de gemaakte

140 afspraken en dus de onhaalbaarheid van mechanismen voor gezamenlijke actie die
141 werken volgens de logica van het mondiale kapitalisme.

142 Aan de andere kant zetten transnationaal kapitaal en imperialistische staten hun
143 acties voort om een stabiele aanvoer van kritieke grondstoffen veilig te stellen
144 - zeldzame aardmetalen, energiebronnen - en een toename van regionale conflicten
145 is gekoppeld aan deze bewegingen - bijvoorbeeld in het geval van Congo. De
146 winning en uitbuiting van de grondstofrijke landen in het Zuiden
147 vertegenwoordigt de voorwaartse vlucht van een steeds gewelddadiger systeem, dat
148 steeds minder in staat is om rijkdom te produceren en totaal onverenigbaar is
149 met duurzaamheid binnen de grenzen van de planeet Aarde.